

1. ΜΠΙΖΝΕΣ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΘΡΑΚΕΣ;

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/09/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/09/2020

Σελίδα: 7

Του Νικολάου Ε. Φραντούρη

«**Τ**α δεδομένα αλλάζουν στον κόσμο και οι υδρογονάνθρακες παύουν σταδιακά να είναι η επιλογή του μέλλοντος, αλλά διακύβευμα του παρελθόντος». Ένα βήμα πριν την πολεμική σύγκρουση Ελλάδας

- Τουρκίας με εκατέρωθεν επίκληση νόμιμων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, διεθνών συμφωνιών και διακρατικών μνημονίων, όπως το αμφιλεγόμενο και μη νόμιμο προ μνημόνιο τουρκο-λιβυκό μνημόνιο, εις απάντηση του οποίου το πρόσφατο ελληνο-αιγυπτιακό. Στο επίκεντρο της ρητορικής και των επιχειρήσεων η ενέργεια, οι ενεργειακοί πόροι και η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Προς τι όμως ο λόγος; Χάριν των ενεργειακών πόρων, πράγματι; Χάριν, πράγματι, των υδρογονανθράκων που προσδοκούνται σε ικανές ποσότητες και ανακοινώνονται από τις εμπλεκόμενες πλευρές στην περιοχή, ωσάν να ρέει ήδη το πετρέλαιο ή το φυσικό αέριο στους αγοραστές;

Απ' τις τέσσερις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου - Ισραήλ, Κύπρος, Ελλάδα και Τουρκία - που εισήλθαν πρόσφατα στο σύνθετο αυτό γεωπολιτικό παζλ με αναφορά στην ενέργεια (η Αίγυπτος έχει παλαιά και σημαντική ενεργειακή παρουσία), το μεν Ισραήλ έσπευσε πρώτο μεθοδικά και αθόρυβα να εκμεταλλευτεί τα κοιτάσματα που ανακαλύφθηκαν σε μη διαφιλονικούμενες περιοχές, η δε Κύπρος προχώρησε σε οριοθετήσεις και προσκλήσεις προσελκύνοντας σε πρώτη φάση σοβαρές διεθνείς εταιρείες. Ελλάδα και Τουρκία ακολούθησαν. Αρχικά με εσωτερικές διαδικασίες, δομές και συζητήσεις, και εν συνεχεία με σπελδωσή φορέων, διεθνείς προσκλήσεις και διακρατικές συμφωνίες. Στην κούρσα όμως αυτή της διεθνούς νομιμοποίησης «ποιος θα προλάβει πρώτος», η Τουρκία προχώρησε κι ένα βήμα περαιτέρω: επιστράτευσε και οργάνωσε εγχώριο ερευνητικό και πολεμικό εξοπλισμό και υποδομές προς υποστήριξη της παράνομης ερευνητικής και εξορυκτικής της δραστηριότητας.

Και οι τέσσερις αυτές χώρες, Ισραήλ, Κύπρος, Ελλάδα και Τουρκία, παραμέ-

νουν για πολλά χρόνια εξαρτημένες από τους υδρογονάνθρακες, χωρίς ιδίους (πλην Ισραήλ, πλέον) πόρους. Και οι τέσσερις αυτές χώρες παραμένουν ευάλωτες ενεργειακά από τις εισαγωγές τρίτων χωρών. Παρά ταύτα, και οι τέσσερις αυτές χώρες φιλοδοξούν και διακηρύσσουν μάλι-

στα, η κάθε μία με διαφορετικό τρόπο, ότι δύνανται να αποτελέσουν τη λύση στην ενεργειακή ασφάλεια της διψασμένης ενεργειακά και εξαρτημένης Ευρώπης: διά των ενεργειακών οδεύσεων που διαγκωνίζονται να φιλοξενήσουν και εσχάτως διά των ενεργειακών αποθεμάτων που διατείνονται ότι διαθέτουν. Τέλος, και οι τέσσερις αυτές χώρες είναι προκείμενες με αναπαλλοτρίωτα αγαθά στην ευλογημένη αυτή γωνιά της Γης, που δεν θα εκλείψουν, δεν θα λιγοστέψουν, δεν θα ρυθάνουν, δεν θα υπονομεύσουν, δεν θα ζημιώσουν, δεν θα προκαλέσουν: Διαθέτουν ήλιο και άνεμο. Προς τι λοιπόν ο διαγκωνισμός στην Ανατολική Μεσόγειο γύρω αποκλειστικά από τους ορυκτούς πόρους; Είναι πράγματι οι υδρογονάνθρακες το αγαθό του μέλλοντος, *ο κείται εις πτώσιν ανίστασιν πολλών και εις σημείων αντίεσθόμενον*» (Λουκ. 2,34);

Ας θυμηθούμε λίγο: Οι διεθνείς τιμές των υδρογονανθράκων έφτασαν πρόσφατα να καταρρακώσουν σε αρνητικά, υπό το μηδέν, επίπεδα εν μέσω της πανδημίας και με τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες και τις εταιρείες να αναζητούν έντρομες λύση στην πλεονάζουσα παραγωγή υδρογονανθράκων που οδήγησε τις διεθνείς τιμές στην καταρράκωση.

Βάρος δυσβάσταχτο κατόντησε να κατέχει πετρέλαιο που χρειάζεται να πληρώσεις για να αποθηκεύσεις...

Τα αντανακλαστικά των αγορών άμεσα και ρεαλιστικά: Όλες οι μεγάλες εταιρείες έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων έσπευσαν να περικόψουν τα λειτουργικά τους κόστη απολύοντας εκατοντάδες χιλιάδες εργαζομένους και αναστέλλοντας δραστηριότητες υψηλού επιχειρηματικού ρίσκου.

Οι περίφημες Αγορές σχεδόν πάντοτε αποδεικνύονται σοφότερες κατά την κρίση

και γρηγορότερες κατά τις αντιδράσεις. Ας μη γελιόμαστε: Τυχόν αναστολή ή μεταθέση ή ματαίωση των γεωπρήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο (όπως άλλωστε και οπουδήποτε αλλού στον πλανήτη Γη, στο Ιόνιο, στον Πατραϊκό κ.ο.κ.) δεν θα οφείλεται τόσο στη συσσωρευόμενη πολιτική ένταση (οι σοβαρές διεθνείς εταιρείες έχουν ήδη προβεί σε νομικές και γεωπολιτικές αναλύσεις ρίσκου πολύ πριν αποφασίσουν να επιχειρήσουν) όσο στην επιχειρηματική στήθιση αναφορικά με την προσδοκία κέρδους αναφορικά με τις διαμορφούμενες διεθνείς τιμές, τα κόστη, τις διακυμάνσεις της οικονομίας, την προσφορά και ζήτηση. Τα δεδομένα αλλάζουν στον κόσμο και οι υδρογονάνθρακες παύουν σταδιακά να είναι η επιλογή του μέλλοντος, αλλά διακύβευμα του παρελθόντος.

Τελικά, η πολεμική ένταση την Ανατολική Μεσόγειο, οι παράνομες περαντζίδες των τουρκικών ερευνητικών σκαφών, οι τουρκικοί κομπασμοί για μεγάλα ευρήματα υδρογονανθράκων (που βίθισαν την τουρκική λίρα μόλις την επαύριον των αλαζονικών ανακοινώσεων), σχετίζονται όντως με την ενεργειακή ασφάλεια; Συνδέονται πράγματι με το επιχειρηματικό ρίσκο; Εν τέλει, θα επηρεάσουν τόσο τη χρηματοδότηση και βιωσιμότητα κλιματιζόμενων οικονομιών ως άλλη «*πιθανά τρεμόσβηστη στις γυρές παλάμες*» πολιτικών, για να θυμηθούμε τα λόγια του Αναγνώστακη; Ή απλώς ρίχνουν νερό στον μύλο της πολιτικής αντιπαράθεσης χάριν εσωτερικής κατανάλωσης και υπεκφυγής από τα αδιέξοδα χειμαζόμενων κοινωνιών;

Ο κ. Νικόλαος Ε. Φραντούρης είναι καθηγητής της Ευρωπαϊκής Έδρας Jean Monnet στο Δίκαιο Ενέργειας & Ανταγωνισμού, Τμήμα Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Οι διεθνείς τιμές των υδρογονανθράκων έφτασαν πρόσφατα να καταρρακώσουν σε αρνητικά, υπό το μηδέν, επίπεδα εν μέσω της πανδημίας και με τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες και τις εταιρείες να αναζητούν έντρομες λύση στην πλεονάζουσα παραγωγή υδρογονανθράκων που οδήγησε τις διεθνείς τιμές στην καταρράκωση. Βάρος δυσβάσταχτο κατόντησε να κατέχει πετρέλαιο που χρειάζεται να πληρώσεις για να αποθηκεύσεις...

Τα δεδομένα αλλάζουν στον κόσμο και οι υδρογονάνθρακες παύουν σταδιακά να είναι η επιλογή του μέλλοντος, αλλά διακύβευμα του παρελθόντος